

Men så meget kan jeg nok tilsige hr. Søndergaard, at når vi kommer så vidt, så vil Enhedslisten nok ikke blive taget med på råd. Det vil nok de, der har påtaget sig byrderne og opgaven, finde ud af, men det behøver jo ikke at hindre, at vi til den tid kan se ens på det og stemme sammen. Der er altså et nyt paradoks i sigte. Se nu at komme til fornuft.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan sige til hr. Arne Melchior, at Enhedslisten heller ikke blev taget med på råd, sidste gang krigen sluttede i Afghanistan. Resultatet var jo selvfølgelig også ualmindelig fremragende. Det kan vi jo se nu.

Det er da rigtigt, at hvis synspunkter er sammenfaldende, så kan man arbejde sammen. Vi skal da ikke overhovedet opponere mod eller sætte os imod, at forskellige lande inklusive lande, der er diktaturer, bidrager til at bekæmpe terrorisme, f.eks. den terrorisme, som fandt sted i USA. Vi synes, at Saudi-Arabien skal være velkommen til at udlevere alle de oplysninger, de måtte have om de islamiske fundamentalister, der fungerer i deres land. Selvfølgelig, men det er jo ikke det, det handler om her.

Det, det handler om her, er, at man betaler en pris for at opbygge den alliance. Og jeg vil godt understrege, at det er det afgørende for os. Man betaler en pris for at opbygge den alliance. Man betaler en pris i forhold til Rusland, man nedtøner kritikken over for det, der foregår i Tjetjenien. Man betaler en pris i forhold til Saudi-Arabien, man betaler en pris i forhold til Pakistan. Langt hen ad vejen lukker man øjnene for det, der foregår i Pakistan.

Jeg vil undersøge meget nøje i de kommende måneder, hvilken konkret pris der er betalt i forhold til Pakistan for at få det pakistanske diktatur til at deltage i denne her kamp mod terrorisme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 101 stemme (S, V, KF, SF, DF, CD, RV, KRF og Arne Melchior (UP)) mod 5 (EL).

Formanden:

Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til udenrigsministeren

»Hvad kan ministeren oplyse om EU's forhandlingslinje og om selvstændige danske initiativer op til og under WTO's fjerde ministerkonference i Qatar den 9.-13. november 2001?«
Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).

(Forespørgslen anmeldt 3/10 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 4/10 2001).

Begrundelse

Keld Albrechtsen (EL):

Folketinget havde jo i april en forespørgselsdebat om den kommende ministerkonference i Verdenshandelsorganisationen WTO, som finder sted nu her om få dage i Qatar.

Det, som jo er sagen, er, at det møde i Qatar bliver af endnu større betydning, end vi kunne have forestillet os i april, og det får naturligvis også en anden dagsorden.

Alligevel har EU fastholdt den samme forhandlingslinje, som førte til sammenbruddet i Seattle for et par år siden, hvor ministrene jo måtte opgive at nå til enighed, bl.a. fordi ulandene følte, at de ikke overhovedet blev tilgode-set.

Der er desværre ikke fra EU's side overhovedet sket nogen bevægelser i disse ting, heller ikke selv om situationen efter den 11. september ændrede sig med erklæringer om, at nu måtte man komme ulandene i møde, nu måtte man skabe en mere retfærdig global orden, hvor der også blev taget fat på løsningen af de store fattigdomsproblemer.

Det kom klart til udtryk i det forslag, som formanden for Det Generelle Råd i WTO, Stewart Harbinson, har fremlagt til en sluterklæring.

Det er et forslag, som har mødt massiv kritik fra mindst 40 af de mindst udviklede lande, som altså på en række punkter omfattende har kritiseret forslaget til sluterklæring. Og hvis ikke der sker noget fra Danmarks og andre vestlige lan-

des side, ja, så vil dette møde i Qatar blive et tilbageskridt, et forfærdeligt tilbageskridt, fordi det så vil blive starten på en modsætning mellem de allerfattigste lande og de vestlige lande; en modsætning, som verden bestemt ikke har brug for på nuværende tidspunkt.

Derfor håber jeg, at udenrigsministeren nu vil benytte svaret på forespørgslen til at melde ud, at Danmark har tænkt sig at ændre kurs, at Danmark har tænkt sig at komme ulandene i møde.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Det er klart, at når de 142 lande om godt et par uger mødes i Qatar til den fjerde ministerkonference i WTO, så er formålet at få startet en ny handelsrunde, også fordi der står meget mere på spil end handelspolitik i snævrere forstand.

Vi må forholde os til det ændrede verdensbillede, vi har efter de grusomme begivenheder den 11. september. Vi må forstå, at dette her er en opgave, der hænger sammen med en større indsats for at etablere en mere stabil international orden. Derfor bliver det at få gang i en ny handelsrunde i WTO et signal om styrke og sammenhold internationalt. Evnen til at træffe den beslutning vil være udtryk for en vilje til et internationalt samfund, der er baseret på aftaler om åbenhed.

Det vil være et middel til at imødegå protektionisme og nationalisme, som man ellers altid har en risiko for vokser sig stærkere, når en økonomisk afmatning truer. Med andre ord: De beslutninger, der skal træffes i Doha, Qatar, er også et spørgsmål om at signalere, at der er lys forude.

Det er også klart, at det her har en rolle at spille i en langsigtet strategi, hvor det drejer sig om at fjerne grundlaget for terrorisme, fundamentalisme og bekæmpe fattigdom ved at nedkæmpe ulighederne i denne verden.

Det er her første gang efter den 11. september, at verdens rige lande kan udvise en social ansvarlighed, kan bidrage til at mindske kløften mellem rig og fattig, hvad der selvfølgelig i det lange perspektiv er helt afgørende for den globale udvikling og noget, som vi på de andre dimensioner i sagen, bekæmpelse af kløfter i denne verden, skal følge stærkt op med en global deal på verdenstopmødet i Johannesburg i september næste år.

Vi kan konstatere, at forhandlingssituationen op til Doha har ændret sig afgørende efter den 11. september. I begyndelsen af september var der nok en forventning om, at der kunne opnås accept af en noget bredere runde, bl.a. kunne et vellykket miniministermøde, som Mexicos præsident stod i spidsen for i august, tyde i den retning.

Nu må man nok se i øjnene, at det bliver en mere snæver runde, der kan komme i gang. Det er blevet vanskeligere, tror jeg, at opnå en fuldt tilfredsstillende imødekommelse af danske prioritetsemner som miljø og arbejdstagerrettigheder. Til gengæld synes den vestlige verdens forhold til udviklingslandene og nødvendigheden af at give dem indrømmelser på handelsområdet at være styrket.

Generelt er forhandlingerne op til Doha præget af en betydelig åbenhed. Man har lært af Seattle, og vi kan håbe, at det også kan føre til en større tilslutning til det danske ønske om en parlamentarisk forsamling, som vi selvfølgelig vil fremføre på den kommende ministerkonference.

Drøftelserne om en ministererklæring – hr. Keld Albrechtsen var lidt inde på det – bekræfter det her skitserede billede. Forhandlingerne vil pågå helt frem til selve konferencen.

Der er fire hovedområder, der står helt centralt, og som er af særlig betydning for EU's forhandlingslinje op til konferencen: imødekommelserne i forhold til udviklingslandene, landbrug, miljø- og arbejdstagerrettigheder, investering og konkurrence.

Udviklingslandene har været omdrejningspunktet helt siden Seattle. Der indgår to hovedelementer i drøftelserne omkring ulandsinteresserne. Det ene er implementering. Hele spørgsmålet om implementering vedrører jo de forpligtelser, man påtog sig i den seneste handelsrunde, Uruguayrunden. En række udviklingslande har problemer med at leve op til de krav, de fik dengang, og samtidig oplever de, at de ikke i forhold til de rige lande får de fordele af handelsliberaliseringen, de var stillet i udsigt.

Forudsætningen for at få flertallet af WTO's medlemslande, som er udviklingslande, til at tilslutte sig en ny runde er, at vi får tilgodeset ulandenes interesser på det her område. Vi må være indstillet på at give indrømmelser også der, hvor det er af reel, særlig betydning for udviklingslandene, fordi der er noget, de kan leve på kort sigt som landbrug og tekstiler.

Med hensyn til implementering kan man generelt sige, at EU ønsker en forhandlingslinje,

der formidler mellem udviklingslandene på den ene side og på den anden side USA, Japan og andre rige lande.

Markedsadgang er selvfølgelig måske det helt, helt afgørende spørgsmål. EU tog med »Everything but arms«-initiativet i foråret et vigtigt skridt, men vi må videre. Andre må levere parallelle skridt. Vi må levere mere, der må åbnes for alle landbrugsprodukter, og vi må fortsat arbejde for, at de mindst udviklede lande får hurtigst mulig markedsadgang – også gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte i de rige lande, ikke mindst i EU og USA og Japan.

Danmark vil arbejde for, at det bliver resultatet. Danmark vil arbejde for, at udviklingslandene får bedre muligheder for at afsætte også andre produkter af særlig betydning som tekstiler.

EU er endvidere indstillet på at tage spørgsmålet om antidumping op for at opstille mere klare, mere gennemsigtige betingelser for brug af disse regler; noget, som ulandene af indlysende grunde interesser sig meget for, men hvor USA til gengæld fortsat er kritisk modstræbende.

Ud over at sikre udviklingslandene en reel chance for at leve op til tidligere indgåede forpligtelser, må vi også sikre, at de får mulighed for hjælp til at deltage i komplicerede handelspolitiske forhandlinger, får lettere mulighed for at gennemføre et stigende antal komplicerede regler på handelsområdet.

Derfor agter regeringen også fremover at fastholde denne høje danske prioritering af denne form for faglig bistand. Lad mig tilføje, at for de fattige lande er netop kapacitetsopbygning og ikke bare teoretisk markedsadgangsmuligheder det afgørende.

Et par ord om TRIPS-aftalen og specielt spørgsmålet om adgang til medicin. Grundlæggende indeholder TRIPS jo en balance mellem intellektuelle rettigheder på den ene side og pligter på den anden side, såvel for industrien som for WTO-medlemslandene, både i- og ulandene.

Der pågår en meget intensiv drøftelse om en særskilt erklæringstekst på Doha-mødet med det formål at præcisere TRIPS-aftalen, så den kan fungere efter hensigten, og så TRIPS-aftalens muligheder for at sikre udviklingslandene billig medicin bliver udnyttet effektivt, uden at principperne om de intellektuelle rettigheder undergraves i vores del af verden og det økono-

miske grundlag for den medicinske forskning fjernes.

Også her har EU en meget vigtig formidlende rolle at spille. USA synes på den ene side at være utilbøjelig til en yderligere fleksibilitet i forhold til TRIPS-aftalen, mens det er klart, at udviklingslandene generelt presser på for undtagelser og længere overgangsordninger.

Landbrug er som nævnt et andet vigtigt emne, og det var forudsat i Uruguayrunden, at der sidste år skulle indledes forhandlinger om landbrug og tjenesteydelser, den såkaldte indbyggede dagsorden. Disse drøftelser er imidlertid forbundet med at indlede den nye runde, og forhandlingerne skrider kun langsomt frem. EU er under betydeligt pres, og det er oplagt, at EU vil være nødt til at strække sig, for ikke alene WTO-forhandlingerne, men også EU's udvidelse presser sig på.

Vi ved, det er meget sensitivt i vores kreds blandt EU-landene, og der er store forskelle i interesserne. EU har indvilget i at drøfte markedsadgang, eksportsubsidier og indenlandsk støtte, men har samtidig lagt vægt på, at det sker på en måde, der ikke foruddiskonterer de kommende reformer af EU's landbrugspolitik. Danmark ligger her i front og presser på for mest muligt liberalisering, og ikke mindst øget frihandel for landbrugsvarer vil jo som sagt være afgørende for udviklingslandenes eksportmuligheder.

De såkaldte bløde emner, miljø- og arbejdsretterigheder, er en tredje gruppe i forhandlingerne. Vi må arbejde for ikke bare free trade, men fair trade, og det betyder, at vi skal frem mod en verdensorden, hvor vi ikke i nær så høj grad som i dag konkurrerer med hinanden på dårligt miljø og dårlige sociale vilkår. Men udviklingslandene er fortsat afvisende over for de muligheder. De frygter, at det bare fra vores side er et spørgsmål om protektionisme i ny forklædning, og at vi stiller dem over for nye krav, der skal forhindre dem i at komme af med deres varer. Men det er der ikke tale om, det skal der ikke være tale om, og derfor må vi søge at gøre klart – også i de indrømmelser, vi giver om markedsadgang til udviklingslandene – at når vi kæmper for det her, er det ikke en kamp imod deres adgang til vore markeder, men for bløde værdier, som også set i forhold til WTO's folkelige legitimitet, anerkendelsen i det civile samfund i vores del af verden af, hvad der foregår, er vigtige. Vi ved, det bliver et langt, sejt træk, men vi vil glæde os over de fremskridt, der opnås.

På samme måde kan vi sige om arbejdstagerrettighederne, at her når vi nok heller ikke hele vejen. Der tegner sig et kompromis, hvorefter der i ILO-regi bliver nedsat en arbejdsgruppe, der skal drøfte forholdet mellem handelspolitik, handelsliberalisering, udvikling og globalisering, den sociale dimension og også arbejdstagerens grundlæggende rettigheder. Den arbejdsgruppe kan WTO bidrage konstruktivt til, og det skal ses i sammenhæng med, at i betragtning af, hvor vanskelige disse emner er, blev bare det at nå så langt for kun kort tid siden anset for en urealistisk idé.

Vi havde gerne set en endnu mere offensiv tilgang, og vi vil arbejde for at få gjort den så offensiv som muligt. Kommissionen har i øvrigt fremlagt en meddelelse om grundlæggende arbejdstagerrettigheder, der netop understreger, at initiativer på dette område skal afspejles i alle Det Europæiske Fællesskabs politikker, såvel multilateralt og bilateralt som internt i EU.

Hvad angår miljøet, arbejder EU bl.a. for, at forhandlinger om miljø gensidigt skal støtte hinanden for at fremme en bæredygtig udvikling, at forholdet mellem regler i multinationale miljøaftaler og regler i WTO skal afklares, at forsigtighedsprincippet skal undersøges nærmere i WTO-sammenhæng, og at forhold omkring miljømærkningsordninger bør afklares. Også på det område er der modstand, ikke mindst fra udviklingslandene, selv om den måske på nogle punkter er mindre end i spørgsmålet om arbejdstagerrettigheder.

EU arbejder helt frem til målstregen for, at miljø kan blive så stærkt placeret i den kommende handelsrunde som overhovedet muligt, og en bred runde, der omfatter miljø, er også meget vigtigt, som jeg sagde indledningsvis, på vejen frem mod topmødet i Johannesburg i september 2002, der skal munde ud i en global pagt om udvikling, handel og miljø.

Investeringer og konkurrence er det sidste, jeg nævner. Også de emner arbejder vi på at få inkluderet, for det er vigtigt, vi får etableret nogle rammer. På investeringsområdet er det vigtigt at få gennemført princippet om ikkediskrimination og sikre, at modtagerlande kan stille krav til miljø- og arbejdstagerrettigheder, og på konkurrenceområdet er det rimeligt, at der som minimum stilles krav om etablering af nationale konkurrenceregler.

Vi er imidlertid ikke nået dertil, at vi kan begynde på de ting. Vi har nemlig ikke overvundet den første barriere, som består i at blive enige

om, at emnerne hører til på dagsordenen i en ny runde. Udviklingslandene er ligesom før Seattle skeptiske, og mange af dem har simpelt hen ikke en konkurrencelovgivning.

Lad mig slutte med at sige et par ord om EU som platform for at fremme danske synspunkter. EU har over de seneste år cementeret sin rolle som en af de væsentligste aktører på den handelspolitiske scene. Det er glædeligt at konstatere, at EU gang på gang kan påtage sig rollen som brobygger mellem udviklingslandene og USA, og det håber jeg også vil blive tilfældet for de afgørende spørgsmål, jeg har nævnt, i slutrunden af forhandlingerne i Doha.

Vi kan ikke altid blive enige om alt indbyrdes i EU, men vi har en række grundlæggende fælles værdier. Derfor er det afgørende, at Danmark spiller en aktiv rolle i EU på baggrund af de mandater, der er bred enighed om i Folketinget. Det danske mandat og den danske gennemslagskraft i handelspolitikken skal ikke måles på antallet af selvstændige danske initiativer. Det afgørende er, i hvilket omfang vi får drejet EU's position i den retning, vi ønsker, f.eks. som da vi sammen med ligesindede lande lagde pres på de øvrige EU-lande, så det trods alt lykkedes at få vedtaget »Everything but arms«-forslaget i foråret.

For få år tilbage stod Danmark alene med mange synspunkter. Men som jeg har nævnt her i dag, er der nu bred EU-opbakning til disse emner, og det er EU, der i WTO ivrigt forfølger disse oprindeligt danske målsætninger. Derigennem opnår vi langt mere, end hvis Danmark alene skulle have løftet disse spørgsmål. Det er faktisk en succeshistorie om danske fingeraftryk, som ikke er til at tage fejl af.

Som sagt: Der står meget på spil, når vi mødes om et par uger i Doha. Det er vigtigt, at der bliver truffet beslutning om at indlede den nye runde, og at det bliver en udviklingsrunde, ikke kun af navn, men også af gavn. På den måde kan handelspolitikken bidrage aktivt til en ny solidarisk international orden. Vi skal arbejde energisk for, at det sker, vi skal arbejde energisk for, at de øvrige danske målsætninger, jeg her har nævnt, og som er fastlagt i tidligere vedtagelser her i Tinget, bliver fremmet så langt som muligt.

Vi ved, der er meget besværligt at gøre, og vi ved ikke nøjagtig, hvor langt vi når. Her og nu er en ny runde, en udviklingsrunde, det aldeles altoverskyggende og afgørende, og en sikring af en sådan vil være en helt overordnet prioritet for

den danske regering, for EU og for hele WTO-ministerkonferencen.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Fra Enhedslistens side havde vi håbet, at udenrigsministeren ville have benyttet denne anledning til at komme med en klar melding om, at Danmark helt og fuldt vil kæmpe for ulandenes interesser i Qatar, men det synes jeg ikke vi fik en klar melding om. Vi fik til gengæld en melding om, at Danmark vil indordne sig under EU i forhandlingerne, selv om det, der er brug for på nuværende tidspunkt, hvis man skal komme ud af det dødvande, man er på vej ind i, fordi man har skubbet ulandene bort fra sig, er en selvstændig dansk optræden. Men vi fik nærmest at vide af udenrigsministeren, at det ville der ikke blive tale om.

Hvis man ser på det, der nu ligger fra EU's og USA's side til en ny forhandlingsrunde, og det udkast fra formanden i WTO, som jeg nævnte for lidt siden, er de bløde områder, dvs. miljø og arbejdstagerrettigheder, stort set i praksis gledet ud af forhandlingerne. Der er ikke noget til fagbevægelserne, og der er ikke noget til miljøbevægelserne. Forsigtighedsprincippet har man ikke engang kunnet få indført i udkastet.

Så er der spørgsmålet om ulandenes krav om, at man koncentrerer sig om at få løst deres problemer først. Hvad gør EU og USA? De siger, at de vil have investeringspolitikken, altså storindustriens interesser, først på dagsordenen. De vil have en ny investeringsaftale, flere liberaliseringer og mere såkaldt handelsfrihed, som ministeren selv påpegede allerede har kostet ulandene, de allerfattigste af dem især, meget dyrt, og de har ingen kompensation fået. Det løfte, de fik i sin tid, det såkaldte Marrakesh-løfte om, at de skulle have kompensation, er aldrig blevet indfriet, og desværre er det stadig ikke på dagsordenen at indfri de løfter, man gav.

Til gengæld vil man fremskynde forhandlinger om investeringer og konkurrencepolitik, som yderligere vil ruinere disse lande. Det har vi set f.eks. på medicinområdet, hvor ministeren siger, at man nu vil prøve at få nogle fortolkninger af den gældende aftale. Men det, ulandene ønsker, er jo ikke fortolkninger, men en ændring af aftalen, således at de får adgang til at produ-

cere og forsyne deres befolkning med livsnødvendig medicin i det omfang, det er nødvendigt.

Nu lægger man op til en fortolkning, hvorefter de kan gøre det i særlige tilfælde, i såkaldte katastrofesituationer, hvilket altså betyder, at de i almindelighed ikke kan gøre det, og det betyder, at syge mennesker i ulandene fortsat er henvist til at dø af alvorlige sygdomme uden at kunne få den nødvendige medicin.

Det er storindustriens og de rige landes dagsorden, og jeg tror, at hvis det går, som udenrigsministeren har lagt op til her, vil der simpelt hen ikke komme en ny runde, for så vil ulandene, ligesom det skete i Seattle, simpelt hen ikke være med til det. Det synes jeg heller ikke der er nogen grund til at kræve at de skulle, tværtimod, og derfor vil Enhedslisten fremsætte følgende forslag til vedtagelse, som jeg håber kan rette op på situationen:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for, at indfrielsen af Marrakesh-løftet om kompensation til de mindst udviklede lande sikres inden iværksættelsen af de øvrige forhandlinger på WTO's 4. ministerkonference i Doha og opfordrer regeringen til endvidere at arbejde for,
- at LDC-landenes krav til TRIPS-aftalen på medicinområdet indfries, også på de områder, hvor de forudsætter en revision af aftalen,
 - at investeringer, konkurrencepolitik og offentlige indkøb ikke indgår i en evt. ny forhandlingsrunde,
 - at de krav om fødevarer sikkerhed, som af forslagsstillerne betegnes »Development Box«, imødekommes,
 - at ulandene får øget adgang til de rige landes markeder, herunder på tekstil- og landbrugsområdet,
 - at LDC-landenes afvisning af forhandlinger om toldnedsættelser i ulandene på industrivarer respekteres,
 - at LDC-landene får mulighed for at undlade implementering af TRIMS-aftalen,
 - at de multilaterale miljøaftaler ikke anfægtes af WTO, og
 - at forsigtighedsprincippet i den danske fortolkning indskrives i WTO-reglerne.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 3).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Claus Larsen-Jensen (S):

Udenrigsministeren har jo på sædvanlig glimrende vis givet en status over, hvor vi egentlig er henne op til den kommende forhandlingsrunde i WTO, hvilke mål vi har, de dilemmaer, der er, og et gran salt af den realisme, der skal være til stede, hvis vi skal nå en aftale på dette område.

Hvis vi ser lidt på den politik, der er tilrettelagt i EU, og som vi har tilrettelagt fra dansk side, har vi jo rent faktisk gennem de seneste år formået at samle et flertal af samtlige partier i Folketinget på nær Enhedslisten bag en fælles linje. Det er selvfølgelig også grunden til, at vi har debatten i dag, for Enhedslisten bryder sig aldeles ikke om hverken EU eller WTO. Men vi er sådan set ganske godt tilfredse i Socialdemokratiet med, at så mange partier bakker op.

Hvis vi kigger lidt på det, som hr. Keld Albrechtsen sagde om, at man ikke kæmpede for udviklingslandene, og hvis vi tager den vedtagelse, som vi har fra den 3. maj i år, siges det jo fuldstændig klart, at der skal arbejdes for, at de mindst udviklede lande markedsfølsomt hurtigst muligt får helt fri adgang, bl.a. gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte.

Der bliver sagt, at der skal gives økonomisk og teknisk bistand til verdens fattigste lande til at indgå i verdensøkonomien, herunder deltagelse i WTO. Der siges, at handelspolitikken skal støtte fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene. Og så fremdeles indeholder den vedtagelse, vi vedtog på daværende tidspunkt med alle stemmer undtagen Enhedslistens, en klar linje, som lægger op til at kæmpe for udviklingslandene.

Men man skal jo gøre sig én ting klart, og det er, at med hensyn til de andre mærkesager af lidt mere blød karakter, som vi har fra dansk side – og vel også fra europæisk side – på miljøområdet, på arbejdstagerområdet, hvor vi gerne vil have, at handelsaftalerne ikke kan tilsidesætte, men tværtimod skal respektere internationale miljøaftaler og respektere de aftaler, der er lavet om arbejdstagerrettigheder i FN's arbejdsmarkedsorganisation ILO, er det jo ikke mindst udviklingslandene, der er imod det. Så vi skal have overbevist dem om, at det faktisk ikke er national protektionisme, men at det faktisk er ganske fornuftigt.

Derfor består manøvren i Qatar ved det næste WTO-møde kort fortalt i at sikre, at vi overhovedet får et resultat ud af det. Derudover består den i, at vi får et resultat, der markant løfter og giver en chance for udviklingslandene til at blive integreret i verdensøkonomien på basis af de regler, vi har aftalt i WTO-systemet, og at den pakke til udviklingslandene kan blive så stor, at vi i realiteten også kan få dem til at acceptere, at de ting, som vi også gerne vil have med, nemlig arbejdstagerrettigheder og miljø, også kan blive en del af det.

Succesraten med WTO består i, om vi overhovedet får en aftale, eller om det ender, som det endte i Seattle. Det lægger vi altså vægt på at det ikke gør, for efter den 11. september med den risiko, der er internationalt, økonomisk osv., er der behov for, at det ikke ender galt. Der er tværtimod behov for yderligere civiliseret, demokratisk samarbejde og regler på denne her klode, så det ikke er Det Vilde Vestens regler, der gælder. Derfor er der ikke behov for mindre WTO, men behov for mere WTO, et stærkere WTO med inddragelse af flere lande.

Og fordi handelspolitikken i EU er en fælles sag for alle EU-lande – vi repræsenterer sådan set rundt regnet en fjerdedel af verdenshandelen – er der altså behov for, at EU-landenes rolle styrkes i også denne sammenhæng og dermed i en kombination med en indsats for globale aftaler med udviklingslandene, udviklingsbistand osv., kan trække det, eller som udenrigsministeren sagde tidligere, at vi i virkeligheden giver EU en langt stærkere rolle.

Her er dilemmaet, lad os sige det ærligt, hr. Keld Albrechtsen, at Enhedslisten sådan set ikke bryder sig om noget af det. Vi kan alle sammen opstille en maksimalistisk liste, ligesom vi kan gøre det juleaften, hvor vi gerne vil have det hele. Det vil vi sådan set også gerne. Problemet er bare, at nogle gange er virkeligheden skruet sammen på en sådan måde, at det ikke er realistisk, og derfor må man prioritere, om man vil have noget eller ingenting. Vi prioriterer at få noget frem for ingenting. Og kan vi få taget hul på at få adgang for udviklingslandene til markederne og til en integration, en global økonomi, er vi nået ganske langt.

Jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Kristeligt Folkeparti, CD, SF og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget understreger vigtigheden af, at der på Verdenshandelsorganisationens møde i Doha iværksættes en udviklingsrunde, hvor udviklingslandene sikres bedst mulig markedsadgang. En ny runde er et vigtigt instrument imod truende afmatning af verdensøkonomien og risikoen for national protektionisme og et signal om sammenhold i det internationale samfund.

Folketinget henviser til tidligere vedtagelser om international handelspolitik – senest vedtagelse 97 af 3. maj 2001 – og opfordrer til, at regeringen i samspil med Folketingets Europaudvalg fortsat arbejder for, at danske prioriteter som miljø, arbejdstagerrettigheder, tvistbilæggelser m.v. i videst muligt omfang indgår i den nye forhandlingsrunde.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 4).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se foran). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, nu har regeringen jo valgt at lave et forslag til vedtagelse sammen med de mest liberalistiske partier i Folketinget og ikke bruge det flertal, der er til venstre side i salen.

Det forslag til vedtagelse bekræfter, at det er kravet om investeringsaftale, patentrettigheder til amerikanske og europæiske selskaber, der er hovedkravet. Så garnerer man sit forslag til vedtagelse med lidt brede, men uforpligtende tilkendegivelser over for ulandene. Men nøgternt bedømt er det en vedtagelse, der hedder, at USA's og EU's industripolitiske interesser, de store selskabers interesser, står øverst på dagsordenen.

Det har hr. Claus Larsen-Jensen fuldstændig ret i at Enhedslisten ikke bryder sig om. Vi ønsker ikke at styrke medicinselskabernes patentrettigheder, vi ønsker ikke hormonbøffer og gensplejningselskaber til at udplyndre den fattige verden. Det er den dagsorden, vi vil have lavet om, og det er derfor, vi stiller et præcist forslag, der faktisk indskrænker dagsordenen.

Vi blev beskyldt for at have en maksimalistisk dagsorden. Næh, det er regeringen, der ønsker alt sat på dagsordenen i Qatar på én gang.

Formanden:

Vi går videre i ordførerrækken. Hvis man ønsker ordet, skal man markere.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil bare sige til hr. Keld Albrechtsen, at SF faktisk er med, men de kan jo svare for sig selv. Jeg ved ikke, om det er et af de mest liberalistiske parter i denne her sammenhæng, men det kan Enhedslisten jo klare af med SF.

Jeg synes lidt, at problemet med de konklusioner, hr. Keld Albrechtsen prøver at drage her, er, at det her skulle være den store bekræftelse på den storkapitalistiske, klasseforræderiske sammenrotning af multinationale selskaber imod folkene på denne her klode. Jeg synes helt ærligt, at det er lige stærkt nok.

Hovedproblemet er jo i virkeligheden, at hvis vi ikke har et regelbaseret aftalesystem på handelsområdet, er alternativet jungleloven, og det er ikke at få det, sådan som hr. Keld Albrechtsen gerne vil have det; det kan vi arbejde hen imod.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen spørgsmålet om, hvorfor SF er medfor-slagsstiller til det her forslag til vedtagelse, fylder også mig med undren. Det kan jeg ikke svare på, men det vil partiets ordfører sikkert forsøge at redegøre for på et senere tidspunkt. I hvert fald er de ønsker, som partiets miljøordfører, hr. Jørn Jespersen, har fremført om fødevarer-sikkerhed for de fattigste lande, medicinsagen osv., osv. blankt blevet afvist fra regeringens side. Så det er jeg også spændt på at høre.

Så vil jeg bare sige til hr. Claus Larsen-Jensen, at hvis jeg for alvor skulle tro på de gode hensigter, som hr. Claus Larsen-Jensen siger han har, hvorfor skal ulandene så tvinges til at acceptere, at det er investeringspolitik, konkurrencepolitik og alle de ting, der skader ulandene, som skal først på dagsordenen? Det er jo det, der er de rige landes dagsorden, når man klæder alle de smukke ord af og kommer ind til realiteterne.

Hvorfor er det det, der skal øverst på dagsordenen? Kan vi ikke få et svar på det? Det kunne man jo vente med til en anden gang, når man har løst ulandenes problemer. Lad os da tage dem først. Det er simpelt hen bare det, Enhedslisten foreslår.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Nu er en af årsagerne til underudvikling bl.a., at der ikke er nogen, der har lyst til at investere i de pågældende lande.

Man kan jo overveje, om man selv vil investere sin egen pensionsopsparing eller sparekassebog, hvis man har nogen, i en stribe af de udviklingslande. Hvis konklusionen er, at man ikke vil det, kan man ikke undre sig over, at andre heller ikke vil.

Derfor er det sådan set meget fornuftigt, at man får forklaret de lande og aftalt med de lande, at der altså er nogle spilleregler, som gælder, så folk får lyst til at foretage den investering. Omvendt er det jo også en håndfæstning i forhold til selskaberne om, at der gælder nogle spilleregler, som de skal respektere i forhold til de samfund, de investerer i. Så det ikke er den rene røverkapitalisme, der får lov til at køre, men det er i realiteten det, hr. Keld Albrechtsen egentlig i yderste konsekvens er fortaler for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hvad nu med, om man spurgte de 40 mindst udviklede lande, om det, de først og fremmest er interesserede i, er at blive opkøbt af vestlige multinationale koncerner? Det er jo det, hr. Claus Larsen-Jensen antyder: at de skulle være interesseret i at blive opkøbt af vores selskaber.

Det har de ikke vist nogen som helst interesse for. Det, de har bedt om, er at få lov til fortsat f.eks. gennem toldsatser og restriktioner at kunne beskytte deres egen fødevarerproduktion. Og det er det, hr. Claus Larsen-Jensen og hans regering ikke vil være med til.

Hvorfor kunne man ikke sige til de 40 mindst udviklede lande: I er ikke omfattet af disse konkurrenceregler, og I må godt få lov til at beholde jeres beskyttelsesforanstaltninger, således at jeres befolkninger ikke nødvendigvis skal dø af sult? Det kunne man da sige til dem.

Hvad koster det den rige verden at lade disse 40 lande beskytte sig og få tid til at opbygge en selvstændig og velfungerende produktion? Det koster os ikke noget. Man vil bare ikke, fordi man lader sig styre af liberalisterne i denne Folketingsal.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg bliver nødt til at erindre hr. Keld Albrechtsen om, at der rent faktisk, da vi den 3. maj havde

denne her diskussion, står i den vedtagelse, at de mindst udviklede lande hurtigst muligt skal have fri markedsadgang gennem bl.a. afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte. Og så står der supplerende: Under hensyn til, at udviklingslandene kan opretholde/sikre sig en vis landbrugsproduktion til forsyning af egen befolkning.

Det har de samme partier, som står bag den vedtagelse, jeg præsenterede for et øjeblik siden, rent faktisk vedtaget i maj måned. Det behøver vi ikke at gentage. Det er stadig væk holdningen.

Formanden:

Fru Charlotte Antonsen som ordfører.

Charlotte Antonsen (V):

Verdens lande har mere behov for hinanden nu, end vi længe har set. Efter angrebet den 11. september er der fra alle sider blevet talt meget om, at vi nu skal blive bedre til at hjælpe de fattige lande. Med den fælles handelsorganisation WTO har vi en reel mulighed for at lette muligheden for økonomisk fremgang for de fattigste lande i verden.

En af de organisationer, der binder os sammen, er netop WTO, som jo er en handelsorganisation, der sikrer og forsøger at fastholde den frie verdenshandel og samtidig selvfølgelig forsøger at afvikle, hvad der er af protektionistiske tendenser og politikker rundt om i verden.

Hvis ulandene skal blive selvhjulpne økonomisk og politisk, skal de have gang i deres egen økonomi. Det sker kun ved frihandel, sagt til hr. Keld Albrechtsen.

Vi i EU og i resten af den økonomisk mere velstillede del af verden må simpelt hen fjerne de sidste rester af protektionistiske toldmure, statsstøtte, og hvad vi ellers har haft af ordninger for at beskytte vores egne produkter. Jo mere fri verdenshandel, jo lettere bliver det for de fattige dele af verden at afsætte deres produkter.

Vejen til velstand går gennem international handel. Jo mere, vi handler med hinanden, jo mere velstand for alle. Hvis vi reelt ønsker, at ulandene bliver selvhjulpne, er indførelse af markedsøkonomi og frihandel helt afgørende faktorer. Ulandsbistandene skal hjælpe på vej, men en bæredygtig ulandspolitik opnås først, når de selv bliver i stand til økonomisk at sikre fremgang for deres egne borgere.

Desværre lykkedes det ikke i december 1999 i Seattle at indlede en ny WTO-forhandlingsrun-

de. Der var for lang politisk afstand mellem især EU og udviklingslandene. Der var alt for mange krav fra os i EU, og vi kan sige nu, når vi kigger i bakspejlet, at det nok var noget af det, der gjorde, at det hele brød sammen i Seattle.

EU havde meget travlt med at opstille nye barrierer for den fri handel i takt med, at gamle toldmure blev nedbrudt. Vi i EU stillede krav om en såkaldt bred dagsorden med miljø og arbejdsmarkedspolitik og en stribe andre ting, og det var nok det, der var stærkt medvirkende til, at vi ikke kom i gang med en ny runde.

I Venstre er vi meget tilfredse med, at vi med vedtagelsen af det forslag til vedtagelse, som hr. Claus Larsen-Jensen lige har læst op, lægger an til en mere ydmyg linje i forhold til ulandene. Vi må gå forsigtigt frem. Det primære for os er, at WTO-runden kommer i gang til gavn for ulandene. Det skal fremgå af Danmarks holdning og EU's holdning.

Det, der har været problemet, er, at set fra ulandene er krav om miljø og arbejdstagerrettigheder lig med protektionisme. Det er jo ikke, fordi vi i Danmark har nogen stærk tradition for, eller har haft større politiske partier, der ønsker egentlige protektionistiske regler, men vi ved udmærket godt, at der stadig er lande, der står på spring for at gennemføre protektionisme.

Det sker i praksis bl.a. ved, at nationale politikere lader sig rive med, når regioner og større virksomheder kommer i økonomisk klemme. Vi har senest set det med ønskerne om omfattende driftsstøtte til flyselskaber i Europa som følge af deres aktuelle økonomiske problemer.

Så det er noget, der stadig væk er en risiko, og det er derfor, vi skal være forsigtige. Vi kan godt arbejde for nogle brede ting, men vi skal ikke opstille 117 barrierer og krav for at få forhandlingerne i gang.

Miljø- og arbejdsmarkedspolitik er vigtige emner for os, og vi skal sikre en løbende international debat og passende tiltag inden for disse mere bløde politiske områder. Men interessen for at sætte miljø- og arbejdsmarkedspolitik på dagsordenen må ikke blokere for at komme ulandene i møde.

Ilandenes arbejdsmarkedspolitiske ambitioner må ikke blokere for en ny frihandelsrunde. Det er vigtigt, at vi til ministermødet i Qatar signalerer lydhørhed – vi skal være forsigtige med at opstille alt for mange væbastiske krav – og at vi får WTO-runden i gang.

Der er i øjeblikket tegn på begyndende recession både her og i USA. Det skal modvirkes. Vi

må yde vort bidrag ved at formulere os fornuftigt, så vi ikke mislykkes ligesom i Seattle for 2 år siden.

Lene Espersen (KF):

Formålet med denne forespørgsel er jo at diskutere forhandlingsstrategien forud for den fjerde ministerkonference her i efteråret 2001.

Jeg vil, ligesom da vi sidst debatterede WTO i april måned, gerne starte med at anlægge nogle mere generelle betragtninger om det internationale samarbejde, globalisering og situationen efter den 11. september.

Det internationale handelssamarbejde er i disse år blevet stillet over for en lang række kritiske spørgsmål, herunder af græsrodsbevægelser og protestorganisationer, der har afkrævet, at det etablerede Vesten kommer med imødekommer over for den tredje verden.

Man har også efterlyst mere demokratiske tilstande i de internationale organisationer, og det synes vi Konservative faktisk som udgangspunkt er sundt. Men angrebene og argumenterne kan godt blive skingre og kamme over, når nogle af disse demonstranter, der jo med få undtagelser kommer fra den rige vestlige verden, og som har en akademisk baggrund, gør sig selv til de sande talsmænd for folket. For intet kunne være mere forkert.

De mennesker, der demonstrerer, repræsenterer jo udelukkende sig selv og medlemmerne i deres forening, og det er ganske fint, at de repræsenterer dem, men man kan altså ikke af den grund kalde sig selv den sande repræsentant for folket.

For når vi ser bort fra de desværre mange pletter, der er på verdenskortet, hvor regeringerne fortsat er udemokratiske og undertrykker den fri presse og partidannelse, så er meget af verden jo heldigvis i dag kendetegnet ved at kæmpe for frihed til den enkelte, herunder også frie valg, hvor folket vælger repræsentanter til parlamenterne og vælger, hvem der skal have magten i form af en regering.

Hvad enten det er parlamentsmedlemmer eller regeringsmedlemmer, står de til ansvar for deres gerninger, og derfor er de også den sande grundstamme i ethvert civilt samfund. Det synes jeg er væsentligt at få med, når vi diskuterer, også hvordan demokratiseringsprocessen kan blive bedre.

I takt med at nationalstaterne og regeringerne har udlagt flere beslutninger til internationale fora, har man desværre nok overset, hvorledes

man internationalt samtidig kan give folket et ejerskab og en interesse for de politiske beslutninger, der træffes mellem regeringer i de fora.

Globale institutioners opbygning er jo principppet om, at regeringer samarbejder og giver magten fra sig for fællesskabets skyld, uden at man lægger ansvaret fra sig samtidig.

Derfor tror vi også på, at nøgleordene for en fremtidig forbedring af den demokratiske debat og kontrol må være, at legitimiteten og gensidigheden er til stede.

Vi har jo i Danmark f.eks. etableret en demokratisk kontrol via Europaudvalget, og vi så da meget gerne, at alle andre medlemslande etablerede en lignende demokratisk kontrol.

Vi så også gerne, at WTO som organisation blev mere åben og gennemsigtig, for vi tror, at det er af afgørende betydning for globaliseringen og for den meget store opgave, hele verdenssamfundet står over for, at vi får en større folkelig tilslutning, og at vi får en større tillid til systemet, at beslutningsprocessen bliver mere gennemskuelig, og at vi fortsat åbner op for inddragelse af ngo'er og andre parter i processen.

Vi er selvfølgelig også meget tilfredse med, at der er parlamentarikere, der følger ministerkonferencen, men vi mener altså stadig væk, at der er meget, der skal nås.

Vi er selvfølgelig ligesom nogle tidligere ordførere meget optaget af, at den her runde også udmønter sig i noget konkret politik. WTO har allerede, synes vi, bidraget ganske konstruktivt på rigtig mange områder, f.eks. tvistbilæggesystemet, som jo har medført, at man har fået et meget mere effektivt system. Men det væsentligste er altså frihandelen. Og det er afgørende, at de lande, der i dag udgør WTO, når til enighed, efter at bestræbelserne kuldsejlede i Seattle.

Vi skal fremme markedsåbninger, og vi skal fremme frihandelen. EU har meget vedvarende forsøgt at udvide dagsordenen ud fra meget sympatiske tankegange om, at også miljø, arbejdstagerrettigheder og andre emner skal fylde noget til gavn for den tredje verden.

Det langsigtede perspektiv er fortsat også rigtigt, men spørgsmålet er jo, om det er klogt at stille alt for vidtgående krav over for udviklingslandene. Specielt når man tænker på, at den vestlige verden jo på mange områder har haft 50 år til at opnå noget, som vi kræver, at udviklingslandene skal opnå på ganske få år.

Vi Konservative mener, at læren fra Seattle er, at buen ikke skal spændes for hårdt. Det væsentligste er at få gennemført flere frihandelsaftaler,

mere markedsadgang til udviklingslandene. Her skal alle parter være med til at betale en pris. Men naturligvis skal EU og resten af den vestlige verden betale den største pris for at hjælpe de lande, som er de fattigste.

Det betyder også, at USA må acceptere, at eksporttilskud, handelshindringer og støtteordninger skal væk, og det samme må EU selvfølgelig gøre. Vi er derfor meget tilfredse med det forslag til vedtagelse, der er fremsat. Vi mener, at det giver den nødvendige fleksibilitet, og vi tror på, at EU skal påtage sig rollen og med politisk lederskab sikre, at der rent faktisk kommer en aftale igennem med start i Qatar.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu bryder fru Lene Espersen sig jo ikke meget om demonstranterne. Jeg kan forsikre hende om, at der næppe bliver mange af dem i Qatar, så dér kan hun roligt rejse hen uden frygt for at skulle møde en demonstrant. Sådan nogle har man vist ikke rigtig.

Så siger fru Lene Espersen, at den globale ATTAC-bevægelse er en lille flok akademikere, sådan forstod jeg det nærmest. Jeg tror faktisk, at de franske bønder, der er med i den, og at de århusianske arbejdere, jeg kender, der er med i den, ikke vil have stor forståelse for den måde at karakterisere deres globale bevægelse på. Jeg synes, at fru Lene Espersen skulle prøve at overveje det lidt nærmere og så gå i dialog med de mange, mange tusinder af mennesker rundt omkring i hele verden, som er interesseret i en engageret debat, også uden for snævre regeringskredse, om de her spørgsmål. Så jeg vil bede fru Lene Espersen om at lægge den dér lidt hånlige holdning til de folkelige bevægelser på hylden.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg ved ikke, om hr. Keld Albrechtsen er i ekstra krigshumør i dag, fordi vi lige har sendt »Niels Juel« ned til Middelhavet. Men jeg mente faktisk, at jeg sagde præcist det modsatte i mit ordførerindlæg. Jeg talte faktisk om, at der er et demokratisk underskud. Jeg talte om, at vi kan gøre noget mere for at inddrage mere af det civile samfund i den debat, der handler om: Hvad er det, vi skal med globaliseringen? Og jeg sagde rent faktisk – hvis hr. Keld Albrechtsen vil gøre sig den ulejlighed at læse min ordførertale igen – at det er vigtigt, at der åbnes op for inddragelse af ngo'er. Så jeg sagde egentlig det modsatte af

det, som hr. Keld Albrechtsen forsøgte at antyde.

Men jeg vil fastholde, at grundstammen i ethvert civilt samfund er de mennesker, der er folkevalgte, og som står til ansvar over for vælgerne.

Der kan det være, at vi har en forskellig holdning til tingene, men jeg har ingen problemer med at diskutere med alle mulige forskellige typer organisationer. Man skal bare passe på, at de organisationer ikke forsøger at tiltuske sig en platform, der hedder, at de er repræsentanter for folket, for jeg mener faktisk ikke, at man med rette kan sige, at de er det. De er repræsentanter for en organisation.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det glæder mig meget, at fru Lene Espersen kommer mig i møde. Jeg vil spørge hende om, hvorvidt følgende er demokratisk: Vi ser, at de folkevalgte, regeringer i Vesteuropa og USA, har den praksis, når vi nu snakker demokrati, at når der skal laves aftaler i WTO, indkalder de et par udvalgte ulande og sætter sig bag lukkede døre og har nogle forhandlinger, der f.eks. fører til det udkast, der ligger på bordet nu, og som 40 af de allerfattigste lande siger, at de ikke vil have med at gøre.

Er det demokratisk? Eller vil fru Lene Espersen være med til at få standset den lukkede fremgangsmåde, som de rige lande bruger ved f.eks. at invitere Mexico eller Indien til sådan et klubmøde, mens de allerfattigste 40 lande altid står uden for døren? Er det dét, fru Lene Espersen mener med, at WTO skal demokratiseres? For så er der måske grundlag for en positiv debat.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg tror altså, at hr. Keld Albrechtsen har set sig lidt sur på tilværelsen i dag. Jeg har faktisk en fuldstændig anderledes opfattelse af, hvad virkeligheden er.

Den er, at WTO i meget, meget høj grad har bidraget til, at også de allerfattigste lande, udviklingslandene, rent faktisk er begyndt at have noget indflydelse på deres egen tilværelse.

Jeg synes, at de diskussioner, som jeg har haft med repræsentanter og embedsmænd fra WTO, tyder på, at man gør et overordentlig stort stykke arbejde for at hjælpe udviklingslandene, der jo ikke har en hærskere af embedsmænd til at

hjælpe sig med at forhandle, altså netop hjælpe de allerfattigste lande til også at få indflydelse og blive inddraget i beslutningerne.

Jeg ved fra WTO's direktør, hr. Mike Moore, at man har en enorm fokus på at hjælpe og forsøge at få inddraget udviklingslandene i de diskussioner, der foregår. Det synes jeg rent faktisk man skal tage hatten af for.

Jeg synes, det er uværdigt, at hr. Keld Albrechtsen ligesom forsøger at gøre WTO til sådan en stor problemklub, for jeg mener faktisk, at det helt overordnede perspektiv i det er konsensus. Det er, at alle lande skal være enige, og at man forsøger at tage hensyn og hjælpe og inddrage udviklingslandene, så meget som det overhovedet er muligt med de begrænsede resourcer, man har i WTO's stab af ansatte personer.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen nu bliver jeg jo helt rørt over, hvordan de fattigste lande skal hjælpes. Men de fattigste lande har meddelt, at de ikke kan klare gennemførelsen af nye aftalesystemer i den kommende 2-års-periode, og derfor siger de: Vi vil ikke have flere af disse frihandelsaftaler. Vi kan simpelt hen ikke magte dem. Men nu vil vi have mindst 2 år til at forsøge at leve op til de aftaler, vi allerede er blevet påtvunget. Vi vil prøve, om vi kan komme til at leve med dem, så vi ikke bliver helt ødelagt af dem.

Betyder det, fru Lene Espersen siger, at hun så er indstillet på hundrede procent at støtte de 40 landes krav om, at nu skal der ikke presses flere investeringsaftaler og liberaliseringsaftaler ned over hovedet på dem?

Eller betyder det, fru Lene Espersen siger, at det må de finde sig i? Men så skal fru Lene Espersen komme med en ekspert, som kan fortælle dem, hvordan de skal håndtere disse ting.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Nu kommer vi nok ind til det, der er kernen i hr. Keld Albrechtsens problemstilling, nemlig at hr. Keld Albrechtsen ikke rigtig bryder sig om frihandel. Jeg må sige til hr. Keld Albrechtsen, at al erfaring viser, at de lande, som åbner op, og som får frihandel, og som giver markedsadgang, sådan set også er de udviklingslande, det går bedst.

Et godt eksempel er f.eks., at Ghana og Sydkorea var på samme niveau for 30 år siden. De

var begge udviklingslande, og de havde det samme BNP pr. indbygger. I dag er Sydkorea medlem af OECD, og Ghana er stadig væk et udviklingsland.

Forskellen var, at det ene land valgte frihandel og markedsadgang, mens det andet land valgte sådan en lukket planøkonomisk tilgang til tingene. Det gør altså en meget, meget stor forskel i udviklingsprocessen.

Jeg vil sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg mener simpelt hen ikke, at hr. Keld Albrechtsen har forstået, hverken hvad man gør fra EU's side, eller hvad man gør fra WTO's side for at få løst det her implementeringsspørgsmål, for det er så det andet, som hr. Keld Albrechtsen er inde på.

Jeg mener faktisk, man gør maksimalt for at få løst de implementeringsproblemer, som vi ved udviklingslandene har, og som jeg har forstået det, også på dagens avisartikler, er der faktisk rimelig stor sandsynlighed for, at man kan nå til enighed og få fundet en løsning på de udestående, der bl.a. er også fra tidligere runder.

Anne Baastrup (SF):

Da mit partis ordfører, hr. Jørn Jespersen, ikke kan deltage i dag, vil jeg på hans vegne holde hans tale.

Det er af helt afgørende betydning, at der nu bliver tale om en reel udviklingsrunde, hvor udviklingslandenes behov og ønsker bliver imødekommet. Handelsbarrierer i form af told, kvoter og tekniske handelshindringer koster hvert år de fattige udviklingslande et beløb på mindst 150 mia. US dollars, og de er så ondskabsfuldt indrettet, at de stiger kraftigt i takt med varenes bearbejdning og værdiforøgelse. Vi holder altså via vores handelspolitik ulandene fast i en rolle som leverandører af billige og uforarbejdede varer. Det må høre op.

Den måske helt afgørende brik er afskaffelsen af landbrugsstøtten i EU og USA. Landbrugsstøtten er groft konkurrenceforvridende, derfor er en total afskaffelse af den produktionsbetingsstøtte absolut nødvendighed. Men samtidig må de mindst udviklede lande gives mulighed for at opbygge egne landbrugssektorer over en rimelig periode, så de kan opnå den selvforsyning og stabile produktion af fødevarer, som vi har skabt i Europa bag toldmure og uhyrlige subsidier gennem 50 år. Danmark og EU bør støtte det forslag til etablering af en fødevarerikkerhedsboks, som mange ulande har fremlagt.

TRIPS-aftalen om såkaldte intellektuelle rettigheder har ikke ret meget med frihandel at gøre, tværtimod er der tale om monopoler på f.eks. medicin og såsæd til landmænd, som fører til forhøjede priser og afhængighed af få multinationale selskaber.

Hiv og aids kan ikke bekæmpes alene gennem billigere medicin, det kræver også udviklingsbistand og opbygning af effektive sundhedssystemer. Men det er uantageligt, at døds- syge mennesker i den tredje verden ikke har adgang til livsnødvendig medicin, fordi monopoler opretholder ekstraordinære priser og overprofitter. Derfor må TRIPS-aftalen som et minimum laves om, så den imødekommer de fattige landes behov.

Tidligere afgivne løfter til ulandene må og skal opfyldes, ikke blot som et dagsordensemne, der kan forhandles i en kommende runde, men som et bindende tilsagn, der afgives allerede på mødet i november dette år.

Miljø bør være en væsentlig del af dagsordenen i den kommende frihandelsrunde. Forsigtighedsprincippet bør anerkendes af WTO, ligesom WTO-systemet eksplicit skal respektere og anerkende multilaterale miljøaftaler. Ulandene vil gerne diskutere miljø, hvis der også er indrømmelser til dem, f.eks. på biodiversitetsområdet, og hvis der skal skabes regler, som forhindrer, at miljøregler bruges som grøn protektionisme.

Arbejdstagerrettigheder er også et af de helt nødvendige emner i den kommende runde. Selvfølgelig kan der ikke stilles krav om de samme løn- og arbejdsforhold i den tredje verden, som blot tilnærmelsesvis ligner vores i den rige verden, men det er heller ikke temaet. Temaet er derimod det helt fair krav, at der i vores samarbejdslande, som vi åbner vores markeder for, skal eksistere en række fundamentale rettigheder formelt og reelt for deres lønmodtagere. Det gælder f.eks. de grundlæggende rettigheder omkring retten til at organisere sig, retten til at strejke og til at slås for en overenskomst, således som det er fastslået i de grundlæggende ILO-konventioner. At sikre disse rettigheder er en central del af en ny Global Deal.

Endelig bør WTO-systemet gøres mere gennemskueligt, ikke mindst for udviklingslandene. Der må indgås bindende aftaler om økonomisk, juridisk og teknisk bistand til disse lande, så de reelt får mulighed for at varetage egne interesser, blive en del af verdensøkonomien og få

gavn af øget samhandel. Det forudsætter formentlig egentlig institutionaliseret støtte.

Den danske forhandlingslinje blev fastlagt i foråret, men det kan aldrig skade at gentage, at hovedformålet med en runde af forhandlinger om mere fair handel må være at skabe basis for at bekæmpe fattigdom og skabe udvikling også for den tredje verden.

Derfor er SF medforslagsstiller til forslaget til vedtagelse, da det er en videreudvikling.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes jo, at det var en i mange henseender overordentlig fornuftig ordførertale, fru Anne Baastrup holdt, synspunkter, som Enhedslisten er enig i – forsigtighedsprincippet, miljøaftalerne skal ind og respekteres, TRIPS-aftalen om medicin, patentrettigheder, skal ændres – men det spørgsmål, der så står ubesvaret tilbage, må jeg i al stilfærdighed nævne, er, hvorfor SF er medforslagsstiller til den liberale fløjs forslag til vedtagelse i stedet for at støtte Enhedslistens, for ministeren har jo klart sagt, at f.eks. TRIPS-aftalen om medicin ikke vil blive ændret. Det er den danske politik, at den ikke vil blive ændret.

Det kan godt fylde os lidt med undren, men vi er da også glade over, at vi har det samme principielle udgangspunkt som SF og den samme vurdering af, hvor manglerne i det papir, som formanden for WTO har fremlagt, er, og så håber jeg da, at SF og Enhedslisten sammen i forbindelse med Qatar-mødet kan være med til at lægge et pres på udenrigsministeren, når vi om få dage tager til Qatar.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu har hr. Keld Albrechtsen og hr. Jørn Jespersen diskuteret strategien omkring WTO i de sidste mange, mange forespørgselsdebatter. Jeg husker, at på et tidspunkt var der en voldsom diskussion om, hvad den rette socialistiske linje var, og i den forbindelse beklagede hr. Keld Albrechtsen sig over for SF's folketingsgruppe over den måde, som diskussionen forløb på.

Jeg synes ikke, at jeg vil gentage den diskussion. Jeg vil helt overlade det til hr. Keld Albrechtsen og hr. Jørn Jespersen næste gang, der kommer en diskussion om WTO, at tage det op igen, men SF's folketingsgruppe står bag hr. Jørn Jespersens linje i WTO-forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen fru Anne Baastrup må skam ikke misforstå mig, jeg ønsker slet ikke at gentage den debat, og jeg tror da, det vil glæde hr. Jørn Jespersen at høre, at han har en sådan massiv opbakning fra folketingsgruppen. Det er slet ikke dét, det er bare det, at der altså er opstået en situation, også efter 11. september, hvor man fra de rige landes side har skabt en forventning hos udlændene om, at nu skal deres interesser sættes øverst på dagsordenen.

Hvad gør man så? Så meddeler man med det samme, at man ikke vil være med til at ændre patentreglerne for medicin, sådan som udlændene har bedt om. Man vil ikke være med til at give de 40 mindst udviklede lande en længere periode, hvor de ikke skal tvinges til at gennemføre nye aftalesystemer osv. osv.

Så var det bare, at Enhedslisten syntes, at så var der en konkret anledning til at ændre den danske linje lige netop på de punkter. Det var såmænd ikke den store principielle diskussion om socialismen, den kan vi tage en anden dag, det var såmænd et beskedent forsøg på at ændre Danmarks linje ud fra det helt aktuelle behov.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Den danske forhandlingslinje blev vedtaget i maj. Det er sådan, at vi støttede den dengang, og vi ønsker, at de her problemstillinger, som jeg rejste i min tale, bliver løst, men vi har altså blot en anden opfattelse af, hvordan man får tingene igennem. Hr. Keld Albrechtsen ønsker, at Danmark skal stå ene og alene og fremføre synspunkterne. Vi mener rent faktisk, at man via et samarbejde i EU-regi kan flytte tingene mere. Når EU går i flok, fylder det altså lidt mere end Danmark.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil allerførst sige, at jeg synes, det er helt i orden, at hr. Keld Albrechtsen og Enhedslisten vælger at anmelde en debat som den, vi har i dag, men man kan jo ikke skjule, at det samtidig betyder, at vi er nogle ordførere, der henviser til, hvad vi har sagt og gjort som parti tilbage i april og maj, da vi havde henholdsvis debatten og 3. maj-afstemningen om linjen op til Qatar om den videre proces i WTO.

Dengang, den 3. maj, stemte vi om et forslag til vedtagelse, som Dansk Folkeparti var medforslagsstiller til, og når man ser det forslag, er

det egentlig meget svært at se de modargumenter, som nu anføres.

Det fremgår bl.a. af forslaget, at de mindst udviklede lande hurtigst muligt skal skaffes helt fri markedsadgang gennem bl.a. afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte, under hensyn til at udviklingslandene kan opretholde og sikre en vis landbrugsproduktion til forsyning af egen befolkning. Det er et af de punkter, der har været meget fremme i debatten allerede nu, og som i den vedtagelse, som vi støttede tilbage i maj, altså var inkluderet.

Der er en lang række aftaler i øvrigt, som også nævnes, bl.a. om, at udviklingslandene skal gives adgang til medicin, at handelspolitikken skal støtte fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene, at der skal sikres en teknisk og økonomisk bistand til verdens fattigste lande til at indgå i verdensøkonomien og deres deltagelse i WTO osv., osv.

Så en række af de synspunkter, der er bragt frem, kan det godt være nogle synes man skal gå endnu videre med, men der er i hvert fald taget hensyn til dem i den vedtagelse fra den 3. maj, som vi dengang var medforlagsstillere til og selvfølgelig stemte for, og som vi også bakker op i dag.

Derfor er vi også med i det forslag til vedtagelse, der jo henviser lige præcis til den linje her.

I forhold til det, der i øvrigt er sagt, vil jeg understrege det rent principielle synspunkt, at skal man på sigt have udviklingslandene op på et højere niveau, er det altså nødvendigt, at der skabes rum for private investeringer i de lande, så der kan skaffes egentlige arbejdspladser, som jo igen genererer et øget krav om bedre miljø og bedre arbejdstagerrettigheder i de her lande. Det er den helt grundlæggende forståelse, som måske kan skille nogle ad, at de private investeringer, der kan skaffe reelle arbejdspladser, er nødvendige for at få den videre proces i gang. Det er klart, at hvis ikke man har det grundlag for den videre debat, så skiller vandene, det siger jo sig selv, det er jo klart nok.

Sydafrika er i øvrigt et af de eksempler, der var på, at man i en reformproces havde brug for at markere over for udenlandske investeringer, at de roligt fortsat kunne investere i Sydafrika. Efter at apartheidregimet faldt og der kom demokrati i Sydafrika, måtte de meget kraftigt understrege, at udenlandske investeringer fortsat kunne komme til Sydafrika uden risiko for at blive nationaliseret. Det gjorde man jo med held, gudskelov, så Sydafrika stadig væk er et rimelig

produktivt land i forhold til mange andre afrikanske lande.

Det sidste, jeg vil sige, er, at vi synes i Dansk Folkeparti, det er ret paradoksalt, at det er nødvendigt at holde et møde om øget frihandel i verden i Qatar. Qatar er ikke et demokrati, det er ikke et land, hvor der er fri presse. Det er et land, hvor den tv-station, som er venner med Talebanstyret og kan udsende, hvad der foregår, har hjemme; den hører hjemme i Qatar.

Det er lige præcis det land, man vælger at holde en konference om frihandel i. Man gør det selvfølgelig, fordi man er bange for de demonstrationer, som udspandt sig i Seattle, og som jo i meget høj grad ødelagde muligheden for at få en fornuftig diskussion i Seattle. Men det er altså paradoksalt så at henlægge mødet til Qatar, hvor man holdt lokalvalg i 1999, og hvor der på de mandlige valgplakater til valget godt måtte være billeder på, men efter typisk islamisk skik forbød man kvinderne at have deres hoveder på plakaterne, når de skulle prøve at blive valgt til de her lokalråd.

Så der er nogle ting, man i hvert fald, når man alligevel er i Qatar, måske kunne tage en diskussion om med de lokale repræsentanter for styret, også i betragtning af, at man faktisk mødes for at diskutere øget frihandel og øget frihed i verden.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Thulesen Dahl har selvfølgelig ret i, at der endnu ikke er gennemført demokratisk styre i Qatar, men han burde dog glæde sig over, at der er indført presse- og ytringsfrihed, at en forfatningskommission er ved at fremlægge forslag til en grundlov, der indfører et parlament, og at det faktisk er en besindig islamisk stat, som ønsker en sameksistens mellem kristendom og islam, i modsætning til hvad hr. Thulesen Dahl går ind for.

Måske hr. Thulesen Dahl skulle overveje at tage med os andre til Qatar og møde den arabiske befolkning og på den måde måske også få nedbrudt nogle fordomme.

Så skal jeg blot takke hr. Thulesen Dahl, fordi han gør det så krystalklart, at det, der skiller vandene her, er spørgsmålet, om der skal indføres nye investeringsaftaler, som ulandene altså ikke ønsker, men som hr. Kristian Thulesen Dahl og det store liberalistiske flertal i Folketingssalen her ønsker at påtvinge dem. Det er helt præ-

cis sagens kerne, og den fremstillede hr. Thulesen Dahl fuldstændig klart.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi har et land, Qatar, som ikke har demokrati, og så er det dejligt for hr. Keld Albrechtsen, at man kan sige: Jamen det er et islamisk land, hvor der ikke er demokrati, men der er islamiske stater, hvor det er endnu værre.

Det er det, hr. Keld Albrechtsen stiller sig herop og siger, og hr. Keld Albrechtsen synes åbenbart ikke, at jeg i mit ordførerindlæg burde have gjort noget ud af de forhold, der eksisterer i Qatar.

Det er jo sådan, at det rent faktisk tidligere har været lovet, at man skulle have en fri forfatning, uden at det blev gennemført. Jeg er selvfølgelig glad for, at der også efter magtovertagelsen i 1995 er kræfter, der arbejder på, at man giver flere frihedsrettigheder til befolkningen og ikke mindst til kvinderne, som har været utrolig trængt i Qatar.

Jeg støtter meget kraftigt, at der er kræfter, der arbejder i den retning, men det må jo ikke være sådan, at man på grund af det og på grund af, at der er andre steder, hvor det er endnu værre, ikke også kan tænke på, at det er sådan et sted, man henlægger sådan en konference om frihandel til, det er sådan et sted, man i dagens verden bliver nødt til at henlægge sådan et møde til for at undgå nogle af de demonstranter, vi tidligere har talt om under debatten, og som vil forhindre afholdelsen af et verdenshandelsmøde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Mødet er jo altså ikke henlagt til Qatar for at undgå at komme i forbindelse med en demonstration; der er jo også kommende møder i f.eks. Vesteuropa og i Nordamerika.

Nu var Qatar jo for få årtier siden en britisk koloni. De har faktisk ikke haft så frygtelig lang tid til at komme ud af middelalderen og før den tid det osmanniske imperium. De gør faktisk fremskridt. Der bor også mange europæere i Qatar, det er et indvandringsvenligt samfund, som rummer mange forskellige kulturer, bl.a. den kristne og muslimske, i fred og fordragelighed, kan jeg oplyse, hr. Kristian Thulesen Dahl om, så det er i mange henseender et samfund, der har kvaliteter og værdier, som vores samfund også bør bygge på.

Hvis hr. Kristian Thulesen Dahl kan komme op og forsikre mig om, at vi er enige om det grundsyn på samfundet, så ville vi da have nået et kæmpe fremskridt i dag, men jeg vil nu se det, før jeg tror det, desværre, for hr. Kristian Thulesen Dahls vedkommende.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er måske ikke så forfærdelig meget mere at sige til det andet end det, jeg allerede har været inde på, nemlig at man af frygt for de demonstrationer, som finder sted, i stigende grad planlægger at holde møder af denne her karakter i den her type lande, fordi man der har indskrænkninger i befolkningernes rettighederne og derfor i højere grad kan styre afholdelsen af sådan nogle møder.

Da man tidligere havde kæmpe demonstrationer i Italien, var den italienske regering også lige præcis inde på, at mødet – jeg tror, det var om landbrugsdiskussioner – skulle finde sted i et afrikansk land. Det blev konkret foreslået fra Italiens side, fordi man ville undgå de her store demonstrationer, man ville undgå de lande, der har frihed, og som jo derfor naturligvis også åbner deres samfund for dem, der ønsker at demonstrere. I vores tradition er det jo en retting, man har efter grundloven, at man kan forsamle sig og ytre sig imod det, som andre står for, og så henlægger man altså møder af denne her karakter til lande, hvor der er indskrænkninger i den slags friheder, for at undgå de uroligheder.

Jeg vil bare sige, at der jo også er den situation i Qatar, at vilkårlige fængslinger kan finde sted. Der er altså en masse ting, der kunne trækkes frem, som ikke burde høre hr. Keld Albrechtsen og ikke burde gøre, at hr. Keld Albrechtsen skulle bruge størstedelen af sin tid heroppe til at prøve at forsvare styret i Qatar og den måde, det foregår på i Qatar.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er en meget spændende diskussion, vi har her, for hr. Thulesen Dahl har ret i, at der har været vilkårlige fængslinger; det er også blevet stærkt kritiseret. Det holder forhåbentlig op. Det kan vi være helt enige om. Det skal vi kræve – og også demonstrationsfrihed, naturligvis.

Men det, der er så fantastisk opløftende, når vi diskuterer Qatar, er, at det går den rigtige vej,

at det går frem mod demokrati, og frem for alt, at det går frem mod religiøs tolerance. Der bor englændere og franskmænd sammen med paki-stanere, indere og selvfølgelig den arabiske befolkning fra Qatar selv, som så ganske vist er et mindretal i dag. Det er et sægte multikulturelt samfund baseret på de flotteste normer om religiøs tolerance, og det var det, jeg spurgte hr. Thulesen Dahl om, om ikke han sammen med mig kunne udtrykke sin beundring for.

Det, der faktisk kan frelse verden i den forfærdelige situation, vi står i, er, hvis det mønster på religiøs tolerance og sameksistens mellem religioner, som er demonstreret i den lille stat, kunne blive et forbillede – også for hr. Thulesen Dahl.

Susanne Clemensen (CD):

I CD ser vi også igangsættelsen af en ny udviklingsrunde som et utrolig vigtigt signal til, at der fra det internationale samfunds side er opbakning til, at vi skal undgå en truende afmatning af verdensøkonomien, at risikoen for national protektionisme skal imødegås, og at vi skal sende et signal om sammenhold i det internationale samfund. Det gør vi, hvis vi sikrer, at en ny WTO-handelsrunde kommer i gang.

Vi kommer ikke uden om, at udviklingsbistand og frihandel er afgørende for at forbedre situationen i udviklingslandene. Det er der ikke noget nyt i, men man kan sige, at det er blevet endnu mere påtrængende. Vi har set nødvendigheden af det efter den tragiske begivenhed den 11. september.

Derfor er vi naturligvis også medforslagsstiller på det brede forslag til vedtagelse, som regeringspartierne, V, K, SF, Dansk Folkeparti og CD altså er blevet enige om.

Vi er naturligvis indstillet på, at der må gås på kompromis, hvis det er nødvendigt for at få sat udviklingsrunden på skinner.

Samtidig vil jeg også sige, at vi støtter, at der lægges så meget pres som muligt på at få udviklingslandene sikret bedst mulig markedsadgang.

I den forbindelse synes jeg, at det var et utrolig positivt signal, EU sendte tidligere på året, hvor man faktisk blev enige og lavede en aftale om fri markedsadgang for alle varer. At aftalen for nogle af de varer først træder i kraft i 2006, er beklageligt, men det er i hvert fald et vigtigt skridt i den rigtige retning, og det betyder, at EU formentlig kan påtage sig den vigtige formid-

lingsrolle her i Doha, hvor mødet skal finde sted.

Så CD bakker op om den strategi, som vi hele tiden har lagt fra den danske regerings og det danske Folketings side.

Elisabeth Arnold (RV):

Folketinget diskuterede sidste gang WTO i april-maj i år op til den fjerde ministerkonference, som skal finde sted i Qatar her om kort tid.

Ved den lejlighed vedtog et meget bredt flertal i Folketinget en vedtagelse, som indeholdt nogle væsentlige punkter, herunder især liberalisering af handelen inden for landbrug, et ønske om, at landbrugssubsidier afvikledes, et ønske om, at ulandene kunne få en fødevarerikkerhedsordning, så de kunne bevare sikringer af deres egenproduktion, at der også blev givet teknisk og økonomisk bistand til ulandene, så de kunne blive i stand til at træde ind i WTO's ordninger, at handelspolitikken støttede fattigdomsbekæmpelsen, og endvidere også en udtalelse om, at TRIPS-ordningen fortolkes og anvendes således, at det blev muligt for ulandene at få billig medicin i forbindelse med udbrud af epidemier og livstruende sygdomme. Der var et ønske om at styrke WTO's egen organisation.

Den vedtagelse fra 3. maj 2001 er en, som vi fra Det Radikale Venstres side stadig væk står ved, men vi må jo sige, at verden i allerhøjeste grad har ændret sig siden, især gennem tragedien i New York den 11. september i år.

Det er op til os bl.a. at hjælpe med til, at forhandlingerne ikke denne gang bryder sammen, som det skete under WTO's tredje ministerkonference i Seattle i 1999.

Begivenhederne i de sidste par måneder viser jo med al tydelighed, i vor høj grad verden hænger sammen. På grund af katastrofen i New York den 11. september er der nu danske pensionister, som kan mærke på deres pensionsudbetaling, at den ikke bliver helt så høj, som den ellers ville være blevet.

Det betyder, at alle er med i globaliseringen. Vi kan ikke undslå os, vi kan ikke slippe for den, vi kan ikke komme uden om den, den er her. Derfor skal vi gøre det, at vi prøver at styre globaliseringen hen imod en mere retfærdig fordeling af verdens ressourcer, så globaliseringens gode sider bliver til gavn for de mange og vi ikke kun fokuserer på de negative sider af globaliseringen.

Vi må jo erkende, at det ikke kun er den tredje verdens befolkninger, der har en interesse i, at

fordelingen af verdens ressourcer bliver mere ligelig; det er også i vores egen interesse.

En aktiv bekæmpelse af fattigdom betyder også, at man bekæmper fanatisme og vold, og det er også et spørgsmål om, at de sociale og økonomiske betingelser i verdens fattige lande bliver bedre.

Det er kort sagt i vores egen interesse, at der sker en udligning af kløften mellem rige og fattige lande.

Det er vores opfattelse, at WTO skal bruges aktivt til at skabe en international retsorden på handelområdet samt sikre en udligning af verdens ressourcer på et bæredygtigt niveau.

WTO's ministerkonference har denne gang også en anden betydning, nemlig at verdenssamfundet har et stort behov for at vise, at det er muligt at arbejde sammen over grænser på tværs af religiøse skel, og at kløften mellem forskellige kulturer ikke bliver gravet større, men tværtimod opfyldes ved, at det aktive samarbejde styrkes.

WTO bliver styrket, hver gang et nyt land bliver optaget. Derfor er det meget glædeligt, at Kinas optagelsesforhandlinger er afsluttet, og at forhandlingerne med Rusland er blevet intensiveret. Det er påfaldende, at Kina er blevet færdig før Rusland, og det er noget, vi skal lægge mærke til og tro på, at det, at Kina er blevet færdig, formentlig vil betyde, at forhandlingerne med Rusland vil få en hurtigere gang, og at de hurtigere vil blive afsluttet nu, da Kina allerede er færdig.

Danmark tager til Qatar sammen med resten af EU for at få gang i dialogen igen i Verdenshandelsorganisationen. Det er afgørende, at man i de kommende forhandlinger viser den største forståelse og fleksibilitet i de forskellige diskussioner, også selv om det betyder, at nogle af de europæiske mærkesager kommer under pres.

Men situationen i verden betyder, at man også denne gang må prøve at finde større forståelse for behovet for faktisk at nå frem til et resultat. Denne gang tager vi også til ministerkonferencen med det, man kunne kalde en bred dagsorden, nemlig at man både vil have en handelsliberalisering, og at man også gerne vil tilgodese og inddrage emner som miljø, arbejdstagerrettigheder og sundhed. Disse emner bliver ikke kun frembragt af EU, men de bliver også modarbejdet af USA og også af udviklingslandene, som frygter, at disse emner kan blive brugt som

fremtidige handelshindringer og som barrierer i forhold til de rige landes markeder.

Vi må være fleksible på disse områder uden at lægge de bæredygtige tanker på hylden. Vi kan ikke blive ved med at holde ulandene ude fra vore markeder og samtidig prøve at sætte nogle standarder, som kun vi selv kan overholde. Vi skal finde en balance, og Det Radikale Venstre er villig til kompromiser på dette område.

Til slut skal jeg sige, at Det Radikale Venstre støtter det forslag til vedtagelse, som er fremsat sammen med en del andre partier her i Folketinget, og som også henviser til den tidligere vedtagelse af maj 2001.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.59

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptages

Frank Dahlgaard (KRF):

Det emne, vi har til debat i dag, hører til de tunge, og enhver ved, at Kristeligt Folkeparti lægger utrolig vægt på hjælpe de fattige lande i verden med at få fremgang og velstand og få mulighed for at opbygge samfund, som – skal vi sige – har en vis form for social sikring, som minder om vores, og som kan have demokrati, og demokrati kræver et vist minimum af velstand, af oplysthed, af evne til at kunne læse osv. Det støtter vi.

Så kan vi godt lide det slogan, der hedder »Trade better than aid«, at handel – altså fri handel – er bedre end bare at give bistand. Men vi skal give bistand, og Kristeligt Folkeparti er helt i front og støtter den store bistand, vi giver. Vi er nummer ét i verden med hensyn til ulandsbistand, og vi ser den i øvrigt gerne sat op. Men der er langt større perspektiver i at kunne få åbnet for en rigtig fri handel på lige vilkår i verden.

Det er det, som den konference, der starter i Qatar i næste måned, handler om. Der er Kristeligt Folkeparti helt enig i den linje, der er lagt fra

de andre partier i Folketinget, og det er vel hele vejen gennem Folketingssalen, nemlig at det skal være en udviklingsrunde med fokus på udviklingslandenes behov og ønsker.

Hvis ikke vi får gang i det, ja, så får vi en splittet verden, hvor de rige står på den ene side og de fattige på den anden side. Nogle hævder, at det allerede er tilfældet i dag.

Det er klart, at der er problemer i det her, og hvad er fri og lige handel? Skal vi bare købe varer fra de fattige lande, hvis de er produceret under fuldstændig umenneskelige vilkår af børn på 4-5 år, der arbejder 17 timer i døgnet osv.? Nej, det skal vi ikke.

Hvis vi på den anden side forlanger og kræver og presser igennem, at der skal være de samme betingelser med hensyn til arbejdsmiljø og overholdelse af arbejdsmiljøregler og arbejdstider, sikkerhed på arbejdspladsen og den slags, som vi har i Danmark og Tyskland og de vest-europæiske udviklede lande, så har ulandene ikke en chance. Den form for arbejdsmiljø og sikring af ordentlige sundhedsvilkår på alle arbejdspladser koster en masse penge, og dem har ulandene ikke, og så får de et problem.

Derfor gælder det altså om at finde en eller anden balance mellem bare at lave fri og rå handel og så fri handel på lige vilkår. Det skal være noget, ulandene kan leve med, og som de har en chance for og en mulighed for at få udviklet.

Kristeligt Folkeparti ønsker, at det er EU, der er platformen i Danmarks bestræbelser på at komme igennem med disse her synspunkter, og vi er egentlig helt enige i det, som udenrigsministeren har lagt op til i sin indledende tale. EU er den naturlige platform. Der kan man gøre indflydelsen gældende, det vejer tungere til.

Vi ønsker også, at landbrugspolitikken bliver inddraget, og vi ønsker også, at subsidierne, tilskuddene til landbrugsproduktionen, trappes ned. Vi er jo i gang inden for EU, man kunne ønske, det skete i større omfang, for det er landbrugspolitik tilbage fra fortiden, forment den gang der var underskud på landbrugsvarer og fødevarer i EU, og hvor man derfor gav tilskud med høje priser.

Nu har vi overskudsproduktion og fortsætter med disse tilskud, selv om man sænker dem, men priserne på en lang række landbrugsvarer i EU er kunstigt høje. Og når man eksporterer fra EU, får man eksporttilskud, og de store fødevarereoverskud, der fra tid til anden dukker op i EU, skal så på en eller anden måde dumpes ud i den øvrige verden, og det er med til at slå bl.a. ud-

viklingslandenes muligheder itu, når der pludselig drøner sådan et parti fødevarer ud til dumpingpris. Det skal der tages fat på.

Kristeligt Folkeparti er et af de partier blandt næsten alle her i Folketinget, der står bag det forslag til vedtagelse, som er fremsat, og som vi selvfølgelig støtter, og som lægger hovedvægten på, at nu skal den forhandlingsrunde, der forhåbentlig bliver resultatet af mødet i Qatar, være en udviklingsrunde, som først og fremmest tilgodeser udviklingslandenes behov og ønsker.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg vil bare nøjes med at sige tak til alle de ordførere, der står bag det forslag til vedtagelse, som blev fremsat af hr. Claus Larsen-Jensen. Jeg mener, den giver regeringen præcis det mandat, vi har brug for med hensyn til at kunne arbejde mest effektivt, målrettet, men selvfølgelig også kompromissøgende i forhold til de prioriteter, det danske Folketing har udstukket.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det ordføreren for forespørgslen, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak for debatten. Selv om det ikke kommer til at afspejle sig i det forslag til vedtagelse, som flertallet om lidt stemmer for, så har mange ordførere under debatten udtrykt stor sympati for ulandenes problemer. Så må man jo håbe, at det ikke bliver vedtagelsen, men udtalelserne her fra talerstolen, som vil blive vejledende for udenrigsministeren, når han sammen med den danske delegation rejser til Qatar om nogle få dage.

Men vi er selvfølgelig fra Enhedslistens side skuffet over, at Danmark ikke i den her situation klart vil gå ud og stå sammen med de 40 mindst udviklede lande.

Der er nogle, der har fremstillet det, som om Enhedslisten mente, at Danmark skulle stå alene. Det har vi aldrig ment. Men spørgsmålet er, at nogle gange må man vælge, hvem man vil stå sammen med: Om man skal stå sammen med USA, eller man skal stå sammen med de 40 fattigste lande. Det kan ikke altid lade sig gøre at være allieret med alle på én gang. Derfor har vi et fælles syn på, hvor Danmark skal lande, hvis konfrontationen kommer – som jeg desværre frygter, at den gør – mellem ulandene på den ene side og de rige lande på den anden side.

EU's forberedelsesarbejde har været alt for dårligt, og WTO-formandens udkast til konklusioner kan kun yderligere skærpe konfrontationen.

Vi har senest i dag – det er oplyst i en artikel i Information – set, hvordan medicinindustrien i USA og Canada nu bruger den samme undtagelsesklausul på medicinområdet, som de vil nægte de fattige lande at bruge. Så hykleriet fra USA's og Canadas side i den sag er jo fuldstændig massivt. I deres egne lande må man godt gribe til særregler på medicinområdet, men ulandene, som virkelig har brug for det, de må ikke.

Jeg håber, den sag vil gøre det klart for udenrigsministeren, at hans idé om, at det her kan løses ved at lave en eller fortolkning af det nugældende regelsæt, må være endegyldigt forbi efter den skandale, vi har oplevet i USA og Canada.

Det er klart, at ulandene ikke vil sidde og se på, at de bliver slæbt for domstolene og dømt for ting, som USA og Canada frit kan få lov til. Det er ikke holdbart. Jeg håber også, at ministeren vil tage meget skarp afstand fra USA's og Canadas optræden i den sag, hvis de oplysninger, der fremgår af Information i dag, er korrekte.

Men som sagt, tak for debatten. Jeg vil rejse med til Qatar i det håb, at alle de fromme ønsker, som er fremsat her fra talerstolen i dag, er dem, der bliver vejledende for udenrigsministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

For forslag til vedtagelse nr. V 4 af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Anne Baastrup (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Clemensen (CD), Elisabeth Arnold (RV) og Frank Dahlgaard (KRF) stemte 82 (S, V, KF, SF, DF, CD, RV, KRF, Arne Melchior (UP)), imod stemte 2 (EL).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Da det er sådan, at der skal være 90 medlemmer til stede, er vi nødt til at foretage en fornyet afstemning.

Jeg vil gerne indskærpe, at når der ringes til afstemning, er det medlemmernes pligt at være til stede i salen, når afstemningen skal foretages.

Forslag til vedtagelse nr. V 4 af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Esper-

sen (KF), Anne Baastrup (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Clemensen (CD), Elisabeth Arnold (RV) og Frank Dahlgaard (KRF) vedtoges med 92 stemmer (S, V, KF, SF, DF, CD, RV, KRF, Arne Melchior (UP)) mod 2 (EL).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 3 af Keld Albrecht- sen (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om visum til Taiwans præsident.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsat 9/10 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg skal på regeringens vegne opfordre Folketinget til at afvise det fremsatte beslutningsforslag. Jeg vil godt understrege, at der i den indstilling ikke ligger nogen form for negativ vurdering af hr. Chen Shui-bian eller den demokratiske udvikling på øen Taiwan. Jeg synes selv, det er en meget spændende udvikling. Jeg har haft lejlighed til – godt nok for nogle år siden som civilist – at besøge også den del af Kina.

Men sagen er jo, at den danske visumpolitik over for Taiwan bunder i Danmarks og den overvældende del af verdens etkinapolitik, som er udformet på grundlag af et sæt fælles retningslinjer fra det europæiske politiske samarbejde tilbage fra 1988, og den praksis, der senere har udviklet sig i EU-landene.

De gældende danske retningslinjer, som blev tiltrådt af daværende udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen i 1992, og som bygger på de fælles EU-retningslinjer, indebærer, at der ikke gives visum til præsident, premierminister, udenrigs- og forsvarsministre fra Taiwan.

Jeg skal i øvrigt gøre opmærksom på, at der ikke er indgivet nogen visumansøgning fra præ-